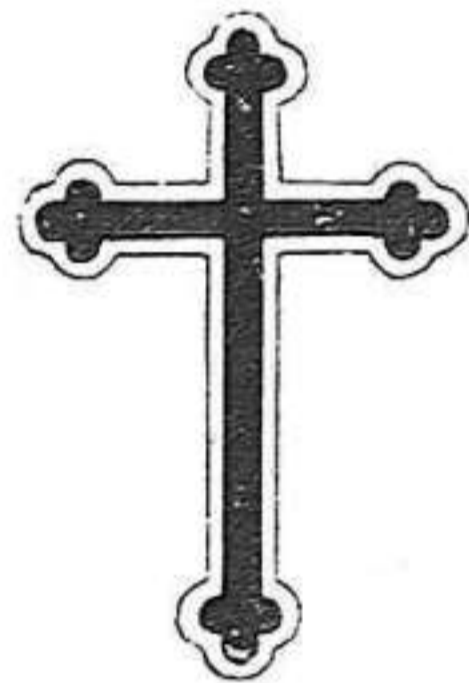

CERETANIA

PERIODIC QUINZENAL
Defensor dels interessos
:: de CERDANYA ::

Preus de Subscripció. 8 pessetes l'any Trimestre, 2 pessetes Número sol: 40 cèntims

El senyor

JOAN ESTER I SALVADÓ

Vidu de n'ANTONIA PALAU i GIRALT

ha mort a Cànoves del Vallès a l'edat de 78 anys,
havent rebut els Sants Sagraments
i la Benedicció Apostòlica

(A. C. S.)

Els que el ploren: filis Salvador, prev, Francesc i Francesca; filla política Pilar Febrer i Flors; néts, nebots, cosins i demés família, en assabentar vos de pèrdua tan sensible, us agradarien coralment una pregària en bé de la seva ànima.

Cànoves del Vallès, maig del 1936

bien conocido en el mundo de las letras por sus grandes estudios históricos, en una de sus visitas a Puigcerdá quedó sorprendido de la riqueza de nuestro Archivo Municipal, interesándole sobre todo la colección de documentos originales de la época de la cesión de la Cerdaña a Luis XI de Francia.

No teniendo tiempo entonces para hacerse completo cargo de aquellos pergaminos, volvió el siguiente año para copiarlos, y con ellos y con otros datos que le proporcionó un amigo suyo de esta villa, escribió una extensa Memoria, que leyó en el gran Congreso de Sociedades Sabias celebrado en la Sorbona de París, en Abril de 1895.

El «Diario Oficial» de la República Francesa publicó integra el acta del Congreso, en donde se hace muy honorífica mención de nuestro Archivo.

Debemos el placer de esta nueva visita de Mr. Pasquier a la circunstancia de haberse celebrado en Perpiñan un importantísimo Congreso Arqueológico, al cual han asistido numerosas celebridades.

Varios de estos personajes acompañaron aquí a Mr. Pasquier, entre ellos los Señores M. de Buggenoms, Delegado del Instituto Arqueológico de Lieja (Bélgica).

El Vizconde de Avout, ex-Magistrado, Inspector de División de la Sociedad Francesa de Arqueología residente en Dijón.

Mr. R. Chevallier, secretario General de la Sociedad Francesa de Arqueología, en Saint-Denis (Oise), y los reputados Arqueólogos Mr. Cruzel, de Abbeville (Somme); Monsieur Dufrénoy, de Clermont (Oise); y Mr. Le Roy, de Sie, Marie de Matigny (Somme).

Pidiendo con insistencia como recuerdo, el sabio belga Mr. de Buggenoms, que conocía nuestro «Himne Cerdà», un ejemplar del precioso canto popular para cada uno de sus compañeros de excursión.

D'ara fa trenta anys

Referent al nostre Arxiu Municipal retallem del número de *La Cerdanya* corresponent al 2 de juny del 1906 la notícia que segueix:

Por cuarta vez, anteaer, tuvimos el gusto de saludar en nuestra villa al sabio archivero del departamento del Alto Garonne, Mr. Felix Pasquier.

Este infatigable obrero de la ciencia,

La nostra parla

La nostra nació s'havia perdut entre mig de boires i nuvolades. La seva personalitat s'havia aprimat tant que quasi bé no s'afirmava. De sobte però, el cant d'un poeta en la plenitud del seu sentiment, engalsant les paraules com pedreríes muntades en la forma més bella dels joïells en feia sentir tot el seu tremolor. Aquesta poesia, aquest crit d'una llengua que no volia, no podia morir, desvetllà tota la gama de sentiment constructius que han refet aquella nació emboirada, naixent llavors, tota una colla de jovent que regirà arxius i biblioteques aclariren definitivament la nostra personalitat nacional.

Resultava doncs, que el retrobament de la llengua era el retrobament de la característica nacional més pura. Per això, tots els catalans conscients, aprofiten honorar en totes ocasions, i més encara, en aquelles grans solemnitats que de veritat no semblarien tals si no poguessin expressar els nostres sentiments en la nostra parla.

Però vet ací que el nostre poble sofreix encara una dissort. Els nostres infants no tenen la formació primerenca que arrela els seus tendres esperits, que els emocionin i que els interessin per a endinzar-se amb tot l'entusiasme en el coneixement de les coses essencials, puix per atendre la seva educació, els cal uns esforços imaginatius que si no són insuperables fatiguen i moltes de les vegades, anulen la intel·ligència de l'infant.

Els nostres infants no són ensenyats en la seva primera formació en la llengua que entenen, que senten i que els fa interessar per les coses que viuen. Aquell afany preguntaire, de desig de saber que tenen tots els infants que tot just balbucejien els mots, quan tot just afinen i coordinen idees plàstiques, queda estroncada d'una manera cruel bentost traspassen el llindar de l'escola. La veu del mestre se li fa estranya de matització, els llibres els causen enjig i veuen l'escola com una presó torturadora del seu esperit.

L'infant entén les coses simplistes. No arriba mai a comprendre la complicació i, per tan, no concebeix que els seus pares li parlin amb uns sons i el mestre amb uns altres. Llavors, en el seu esperit neix una mena de temor envers el mestre, enlloc de veure-hi al company que el porta de la mà cap als camins del saber, hi veu un ésser estrofolari que el porta cap a uns móns inconeguts que sols sab destriar, en la seva visió infantil, com un camí indesxifrable que de conèixer per la raó de la «palmeta». En aquell instant reneix l'esperit rebel. Rebel de què?, tampoc ho sab. Potser no ho sabrà mai. Sols sab que ha d'aprendre unes lliçons i ho fa de cor, sens entendre'n el sentit i cosa que ja no farà mai més.

He tingut condeixebles d'intel·ligència

gens comú que han sofert aquesta cosa. Minyons que si se'ls hagués explicat i fet comprendre les lliçons amb el so i l'esperit que ells vivien haurien donat un fruit meravellós. Aquests minyons han passat per l'escola com una ombra plena de tristesa i d'incomprensió. La seva situació social, el seu medi ambient no els ha permès, no els ha facilitat que més tard, d'una manera autodidacte, poguessin completar, poguessin afinar totes aquelles ensenyances que no havien pogut comprendre mai i la humanitat — n'estic segur — ha perdut cervells clars que, qui sab, si haurien estat farells gniadors d'ella mateixa.

Aquesta joventut de intel·ligència perduda s'ha mogut com pertanyent a una raça inferior, sense cap neguit intel·lectual, puix això estava representat per la figura d'aquell mestre que no entenien i per la por cerval que havia nascut amb la força, com he dit, de la «palmeta».

Tots us recordareu d'aquesta imatge i tots, n'estic segur, reviuereu en aquest moment aquelles tardes de tardor, a l'hora capvestral, en el silenci de la naturalesa trencat sacrilegament pels crits de reny del mestre que us esferia i us estermordia. Quin alleujament sentieu a l'hora de plegar tot respirant el vent i arrossegant amb els peus les fulles caigudes!

Avui... avui reconeixem tots, sabem tots, que la nacionalitat catalana és un organisme social complet, però aquesta reconeixença no s'espolsa encara del damunt aquell polsim província que ens fa petits. No tenim prou coratge per afirmar d'una manera definitiva que per ésser complet, aquest organisme, li manca quelcom, i aquest quelcom és l'ensenyament. Sense que això sigui menyspreu per ningú tenim de fer prevaldre la nostra convicció de que amb l'ensenyament únic amb la nostra llengua és quan donaran les generacions catalanes tota la seva vàlua intel·lectual. Fixem-nos que Alemanya passà unes centúries educant-se en francès i les seves possibilitats intel·lectuals i les altres també, restaven oscures, vingué però el desvetllament de la seva pròpia llengua i en poc temps donà uns fruits magnífics que cristal·litzaren en l'aparició d'autors com Goethe, Schiller, Kant, Hegel, Fichte, Schlegel i tants i tants altres.

Davant la resistència insensata d'educar els nostres infants en la seva llengua tenim de dir que no fan res més que separar-los del seu camí i sinó cal que recordem aquells mots que Prat de la Riba digué defensant el català «No ens movem per esperit de província — perquè les províncies d'esperit no en tenen — sinó per esperit de poble, per impuls de raça, no aspirem a ésser diferents: ho som; i perquè ho som treballem en sentit diferent del que voldrien els espanyols castellans

que, també perquè són diferents de nosaltres, van per diferents dresseres».

D'acord amb això tenim de fer desaparèixer aquelles visions que més amunt esmentàvem. Tenim d'acordar que volem anar endavant i solament aconseguirem això amb que el nostre ensenyament i principalment el primari, l'ensenyament bàsic, sigui fet en la forma entenedora pels nostres infants.

Es digne, doncs, de tot elogi i és mereixedora de tot el nostre ajut, l'esforç que fins avui ha anat realitzant l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Aquest esforç ha fet que milers d'infants nostres pugessin amb la formació cultural necessària. Però no es solament això i es que cal dotar les escoles del material docent necessari perquè els mestres puguin realitzar amb èxit la seva comesa; l'edició de llibres, en totes les branques de la cultura adaptats en tots avenços moderns de l'ensenyament és el que cal. Aquesta tasca també la realitza aquesta Protectora, aquesta croada des de temps que la té empresa i és dolorós de veure que no tots els catalans figuren en els seus rengles. Tenint solament en compte el nom, sense voler-ne escatir les seves tasques, tindria d'ésser una corrua feta els ciutadans que volguessin aportar hi la seva col·laboració. Un cop sabudes les seves tasques seria un sacrilegi, una monstruositat, que els catalans abandonessin el seu propi esforç a l'ASSOCIACIÓ PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA. Si no es el sentiment el que us pot fer moure, feu-ho per egoisme, amb el desig de que els vostres infants siguin els més ben educats i els més ben formats culturalment.

R. Dalmau i Farreres

Suscribiu-vos a CERETANIA
el periòdic de Cerdanya

**HOTELLERIE
CERDANE**

el màxim confort
dins d'un ambient

cerdà

Vidua SALVAT
Bourg-Madame

Allocució pro-monument al poeta

Joan Maragall

en el lloc on s'inspirà per a escriure "LA VACA CEGA"

La vila de Sant Joan de les Abadesses vol honorar el lloc on el poeta de Catalunya, Joan Maragall, s'inspirà per a escriure «La Vaca Cega», poesia d'un valor universal.

Sabut el lloc de naixença seria imperdonable que la vila de Sant Joan no volgués aixecar hi un monument d'eterna recordança i no convidés a Catalunya a que vulgi contribuir a l'erecció, per tal que l'obra sigui digna del Mestre i del símbol que «La Vaca Cega» representa.

La vaca era cega i sota pena de morir, a palpentes, tenia d'anar a abeurar-se a la font. Així tots els fills de Catalunya, de tant en tant han de fer-se mateix que orbs, han de tancar els ulls a les coses exteriors i cercar en el fons de l'ànima per a nodrir-se, com la vaca en la pica, el geni català que portem dintre nostre, el qual, com l'aigua de la font, també deu eixir de les entranyes de la mare terra.

Es la gran manera per a poder amarar-se de pàtria i sentir-se apte per a qualsevol sacrifici, no ja el d'aixecar el susdit monument, traduït en petit òbol, sinó també el de sacrificar les nostres conveniències particulars, aquelles que ens inhabiliten de retrobar el nostre esperit col·lectiu, avui perdut com una viola al mig del bosc, fetes improductives la formosura i la fragància.

Tothom que senti avidesa d'aquest re-trobrament, que sigui el primer a contribuir a una obra davant la qual, pel referit símbol, no sols ens sentirem agermanats tots, sinó que en retornar tot seguit a la lluita per la vida, ja no practicarem sinó la que mena al progrés i el benestar de Catalunya.

Al 25è. aniversari de la mort de Mara-

gall, quin millor homenatge podríem oferir li?

Pel que atany a la nostra Vila ja es pot dir que la iniciativa ha estat aplaudida unànimament, ja que tot just recollida pel FOMENT DE LECTURA, seguidament tingué l'adhesió de les altres entitats oficials, culturals i recreatives de la població com l'Ajuntament, Foment de la Sardana, Cinema Amateur Esplai, Abades-senc Club, Cooperativa «La Constància», Cooperativa «El Pi», Cooperativa «Niu Nou», Centre Catòlic d'Obrers, Cooperativa de la Colònia Llaudet i la d'alguns particulars com els senyors J. Esponai J. Danés i Vernedes, que tant s'han interes-sat sempre per Sant Joan.

Constituïda, doncs, definitivament, la Comissió que subscriu, amb repre-en-tants, de les esmentades entitats i parti-culars, ens apressen a començar la tasca tot emprenent una gran campanya de propaganda, ja que si el monument ha d'ésser costejat solament pel poble de Sant Joan, podria arribar poc més que a una senzilla làpida. Per això fem exten-siu el nostre convit a totes les terres cata-lanes perquè tothom es faci càrrec de la nostra posició i contribueixi a mida de les seves possibilitats per tal de fer quelcom digne del gran Maragall.

Sant Joan de les Abadesses, abril 1936.

**La Comissió
Pro-Monument a Maragall**

NOTA: Els donatius poden enviar-se per gir postal o bé per Intercanvi a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, a les seves oficines de Barcelona o a qualsevol sucursal de Catalunya i Balears, a favor de la Llibreta d'Estalvi número 1969 de Sant Joan de les Abadesses i a nom de la «Comissió Pro-Monument a Maragall».

Alexandre BULART i RIALP

ADVOCAT
BARCELONA

Balmes, 10 Entl. - Tel·lèfon, 11287

Quarta Campanya del "Segell-Pro-Infància" 1936-37

CONCURS DE CARTELLS

1er. Aquest concurs té per objecte pre-miar un cartell anunciador de la IV Cam-panya Nacional del «Segell Pro Infància» obra iniciada pel Departament de Sanitat i Assistència Social de la Generalitat de Catalunya, la que té per finalitat el vet-llar per la salut dels infants de Catalunya i fent que les mares obreres puguin tenir els seus fillets degudament atesos en Guarderies, Preventoris, Sanatoris, etc.

2on. El cartell original caldrà que tin-gui 100 x 70 cms., ésser en sentit vertical i anar muntat en un bastidor.

3er. Es concedeix llibertat de procedi-ments, amb un màxim de quatre tintes.

4art. La llegenda del cartell serà: PRO INFANCIA: 1936

5è. Els originals caldrà que es presen-tin sense signatura i amb un lema i s'acompanyarà a l'original un sobre tan-

cat amb el lema a l'exterior i que contin-gui el nom i domicili de l'autor.

6è. Els cartells podran ésser presen-tats fins a les 7 de la vetlla del dia 30 de juny propvenint a les Oficines del «Segell Pro Infància», Palau de la Generalitat, (baixos).

7è. El Jurat es farà públic per mitjà de la premsa abans de tancar-se el termini d'admissió.

8è. El fall del Jurat serà inapel·lable.

9è. Es concedirà un primer premi de 500 pessetes, un segon premi de 300 pts. i un tercer premi de 200 pts. podent tam-bé ésser adquirits i d'acord amb els res-pectius autors, els originals que el Jurat indiqui.

10è. El concurs no es podrà declarar desert i els premis són indivisibles.

11è. Els cartells premiats quedaran de propietat absoluta del «Segell Pro Infància», amb el dret de reproducció en tots els procediments, grandàries i formes.

12è. Els cartells seran exposats en una de les Sales de les Galeries de Barce-lona. El lloc i dies seran anunciats oportunament.

13è. Acabada l'exposició, els concu-rsants no recompensats hauran de retirar llurs treballs en el termini de 15 dies, entenent-se que si no ho fan cedeixen llurs propietats al «Segell Pro Infància».

14è. El «Segell Pro Infància» no es fa responsable dels desperfectes que puguin sofrir els treballs dels concursants.

Barcelona, 25 de maig del 1936.

**TRANSPORTS
EN AUTO - CAMIÓ**

Puigcerdà - La Seu d'Urgell - Lleida

JOSEP CLAUÓS

Sortides de La Seu i de Puigcerdà:
els dimarts, dijous i dissabtes.

ENCARRECS:

A La Seu: Panestrella, 7. —
a Puigcerdà: Cal Llebra (La Baronia) i
Recader Gavañach.

ES VEN UNA CASA APROPIADA per a café,
sala de ball, hotel. Molt ben situada.
Raó: Procurador PLANAS,
Florença, 17 - Puigcerdà

Es lloguen per a temporada
o per a tot l'any
pisos de nova construcció (10 peces), ne
casa ben situada a ple sol. Aigua corrent
amb quarto de bany.

Raó: Avinguda Garcia Hernández
Casa PUBILL - Puigcerdà (Baronia)

Creem riquesa!

Voldria enfrontar-me avui amb una qüestió que conceptiu interessa més per a l'economia cerdana, i que malgrat la seva importància manifesta fa l'efecte que, fins ara, no s'ha fet altra cosa que treballs esporàdics, abandonant-ho a la iniciativa particular, malauradament no gaire emprenedora ací: em refereixo als problemes hidràulics de la nostra comarca, o per dir no amb més propietat, a les millores hidràuliques fàcilment realitzables.

Crec recordar, al menys em balla pel magí, que temps enrera, fa molts anys, s'havia parlat d'un projecte d'aprofitament de les aigües del torrent de La Molina, a base d'un barratge a construir en els engorjats que forma aquell torrent a la vall d'Alp, aprofitament destinat a convertir en regadius els centenars d'hectàries de terreny de secà existents a la Obaga de Cerdanya, en els termes municipals d'Urtg, Alp i Das. Us doneu compte del què significaria per a la Cerdanya la realització d'aquesta obra, ben factible al meu entendre? Quintuplicar el valor productiu, i per consegüent el valor real, d'una gran part dels terrenys de conreu cerdans — que ara es cultiven any sí, any no, restant les cullites a l'arbitri absolut de la naturalesa capriciosa — veure'ls convertits en verdes prades, hortes frondoses i camps generosos...

I dic que és factible perquè en els temps actuals, tal com van les coses,

totes les obres públiques ho són. Per a això només cal que les persones i comarques interessades sàpiguen presentar-les sota un aspecte utilitari i pràctic, armant forrolla sia com sia, crear-los-hi un ambient favorable.

Si d'aquest projecte d'aprofitament d'aigües s'ha parlat poc, n'hi ha un altre, a la Cerdanya, o millor dit, n'hi hauria d'haver un altre a ben segur no tant costós com aquell i per consegüent de molt més fàcil realització, sense que amb això vulgui dir que l'un hagi de desbancar l'altre.

Anem-nos-en al Noroest de la Cerdanya; situem nos a les estribacions del Puigpedrós i Camquerdós, que formen la Vall de Maranges per on s'escola frenètic el riu Duran, el més constant dels afluent cerdans del Segre, excepció feta del riu Carol. Vegeu el què diu d'aquestes contrades el geògraf català Pau Vila en la seva obra «*La Cerdanya*»: «El Puig de Campquerdós o Tossal de Maranges (2914 metres) presenta, en els aigüevessos del Segre, una sèrie de coves esgraonades, velles jasses glacials d'antigues congestes, algunes de les quals estotgen encara solitaris estanyols, com els del circ dels Engorgs o el doble circ dels estanys Mal o Malniu, a 2250 metres, entre els últims pinetons i els pasturatges més gemats».

Es dels estanyols dels Engorgs que neix el riu Duran, el qual rega les terres de Maranges, Ellar, Cortàs,

Greixa, Olopte, All, Isóbol i Bellver; alimenta una trentena de sèquies i dona força a la Central elèctrica d'Olopte, que suministra llum a alguns dels pobles esmentats. Als Engorgs (impressionant circ d'uns deu quilòmetres de circumferència, ben poc conegut pels cerdans) poca cosa de profit deuria poguer fer-s'hi degut als seus declivis pronunciadíssims i accidentats, i a la poca quantitat d'aigua que enmagatzemen els seus nombrosos estanyols.

Però el riu Duran rep una bona aportació provinent de l'estany de Malniu o de Maranges (que és com se l'anomena ací). Aquest estany, amb els seus 1200 metres de perímetre (exactament el doble del de Puigcerdà) i una fondària mitja de 4 a 5 metres, adossat als espadats de Puigpedrós, del qual recull bona part de pedrós, del qual recull bona part de les seves aigües, amb unes obres relativament senzilles (un mur de contenció a construir al lloc on desaigua) podria ésser convertit en un magnífic dipòsit regulador de bona part de les aigües del riu Duran. L'elevat només tres metres el nivell del dit estany representaria gairebé doblar la seva cabuda, que ara es pot calcular en unes 450.000 metres cúbics. Aquesta enorme quantitat d'aigua — que ben administrada és riquesa —, ajudada pels rierols que en tota època de l'any fan cap a aquell estany, podria aprofitar-se totalment en temps oportú; ensem aquest barratge — petit i senzill en realitat, gran en resultats utilitaris — atenuaria els efectes de les rierades del riu Duran, provinents de tempo-

Els Doctors

Antoni PAL SOLE
Francesc PANIELLO GRAU

Ofereixen el seu consultori de malalties dels ulls amb llur cirurgia i graduació de la vista.

Visita el primer diumenge de cada mes a l'HOTEL TIXAIRE de Puigcerdà

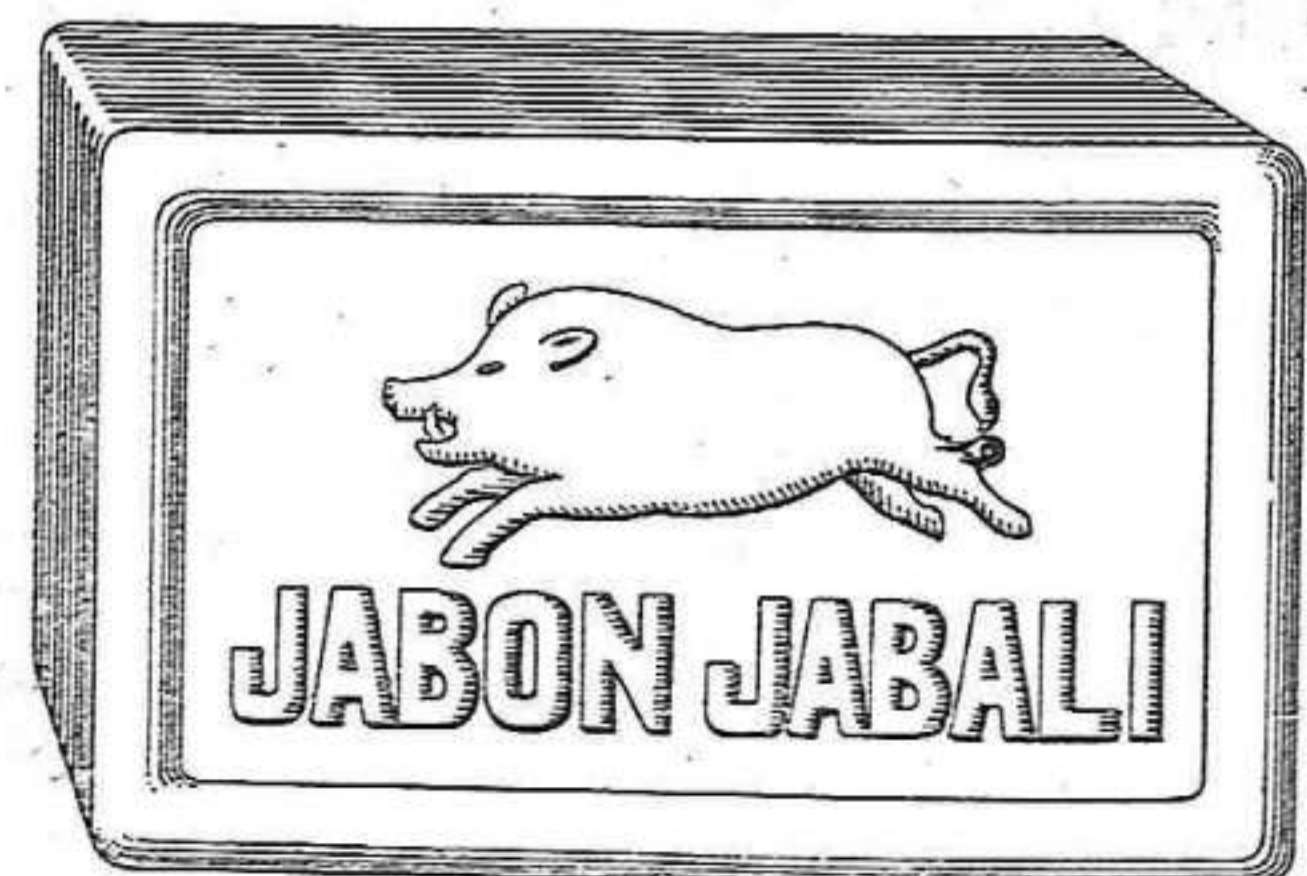
sabons

BARANGÉ

duren
més

renten
millor

rales estiuencs, sempre femibles, en recollir i retenir milers de metres cúbics d'aigua, puix que lògicament en aquella època de l'any l'estany deuria trobar-se mig buit.

I què en fariem d'aquesta aigua? Després d'haver-nos assegurat que tots els pobles del riberal tenen la suficient per a llurs necessitats, ampliant si fos precis llur dotació actual, l'aigua sobrant (ara mateix durant nou mesos de l'any en sobra molta, que es perd Segre avall) es podria dedicar a enriquir, en fer-les productives, grans extensions de terres dels termes municipals de Maranges, Isóbol, Ger i Bolvir, a qual fi es deuria haver de construir una sèquia que la conduís per sobre Maranges, Greixa, Mumulus, Niula i Bolvir, fertilitzant aquells indrets, avui dia erms i poc menys que abandonats.

Ara que es donen centenars de milers de pessetes a les comarques, municipis, etc., que se saben bellugar, basant-se en l'atur forçós, o en qual-sevol altre argument ben fonamentat. (No ha lograt el Foment del Turisme que el Patronat Nacional del Turisme vingui a despendre mig milió de pessetes en la construcció del Parador de la Collada de Toses, per haver tingut la sort —diem-ne sort— d'enfocar-ho bé i de saber traspasar la idea a qui podia portar-la endavant?) perquè no tenim d'obtenir la realització d'aquesta obra, d'un cost mínim, reduïssim, si es té en compte l'augment de riquesa que representa?

Parlem-ne, fem ambient, movem-nos i fem moure els pobles interessats directament, i ja veureu com un bon dia un polític llest (bon polític, per tant) es fa seu el projecte i demostra (base no n'hi mancarà, desgraciadament) als poders públics que ací tenim dos milers de parats als quals cal donar feina... I uns pobles miseriosos, que són paulatinament abandonats per llurs habitants... I unes terres ermes i improductives que podrien ésser convertides en rics pasturatges, frondoses arbredes i gemats conreus...

J. BRAGULAT

VIDA MUNICIPAL

Sessió del dia 21 de Maig

A la presidència l'Alcalde, senyor Cosp, assistint els senyors Prat, Pigui-lllem, Bonet, Carrera, Vidal, Guardiola i Tundidor

Oberta la sessió és llegida i aprovada l'acte de la sessió anterior.

Es dona compte de la correspondència oficial:

Comunicat de l'Associació de Transportistes per Carretera de les Comarques Gironines, demanant ajut moral per a que els sigui concedit el permís que téuen sol·licitat al senyor Conseller de Treball, per a poguer sortir els diumenges a fer serveis d'excursionisme. S'acorda donar-los-hi l'apoi.

Comunicat de l'Alcalde de Barcelona dient que el mes vinent s'obrirà en la capital la Fira Gastronòmica, per si algun industrial de Cerdanya vol presentar-hi productes.

Comunicat de l'Associació d'Esperantistes Catalans demanant ajut econòmic per a sufragar les despeses del Congrés Internacional Esperantista que tindrà lloc a Manresa. S'acorda contribuir hi amb la quota de 10 pessetes.

Comunicat del Sr. Conseller de Governació recolzant una instància de la Societat constructora de l'enclaveguerat que demana a l'Ajuntament el pagament de la quantitat que resta pendent. S'acorda deixar ho liquidat prèvi informe de l'Arquitecte Municipal.

ORDRE DEL DIA

Es dona compte d'una demanda del propietari senyor Cesari Mozo el qual, en nom dels seus fills, demana que l'Ajuntament faci constar tal com estan situades i disposades les corts per als porcs que té arrendades a tants veïns de la vila.

Es llegida la nota de jornals dels obrers eventuals que importa la quantitat de 535'40 pessetes. S'aprova.

Es llegida una carta dels diputats al Parlament Espanyol, senyors Badia i Estelrich, oferint-se per a totes les gestions dins del seu càrrec que siguin necessàries. Es dona per enterat agraint-se l'oferta.

Una demanda per a realitzar obres, presentada pel senyor Riu, per a reformar la seva casa del carrer Major. Passa a informe de l'Arquitecte Municipal.

Es dona compte d'una instància segellada i signada per diverses entitats obres i pel Centre d'Esquerres, demanant a l'Ajuntament que en la visita que ha d'efectuar un Inspector d'Ensenyança amb motiu de la Llei de Congregacions religioses, li siguin facilitats tots els detalls per a que el dit Inspector pugui fer el millor possible el seu informe. Els senyors de la minoria tenien ganes d'entaular dis-

cussió sobre aquest afer, però la presidència, molt encertadament, tallà curt manifestant que era quelcom que no depenia de l'Ajuntament i que aquest no havia d'esperar res més que el fall que vingués de Madrid sobre aquest particular.

(Referent a aquest assumpte es féu una sessió extraordinària el dia 19, quedant ja ben esplanat i discutit a presència del senyor Inspector que hi assistí.)

(Aquesta informació acabarà en el número vinent.)

Alcaldia Constitucional de la Vila de Puigcerdà

Pel present es fa saber que l'Ajuntament de la meua presidència, en sessió del dia 21 del corrent, va acordar per unanimitat no llogar cap més treballador eventual per obres municipals, pel motiu d'haver d'atendre imprescindibles obligacions del pressupost, com així mateix que en el terme municipal no podrà treballar cap obrer que no sigui veí i que, almenys, porti dos anys de residència permanent. Per tan, cap patró podrà llogar obrers que no justifiquin per certificació de la Secretària de l'Ajuntament, que siguin veïns i portin dos anys de residència continuada, perquè del contrari se'ls hi aplicaran les sancions a que hi hagi lloc.

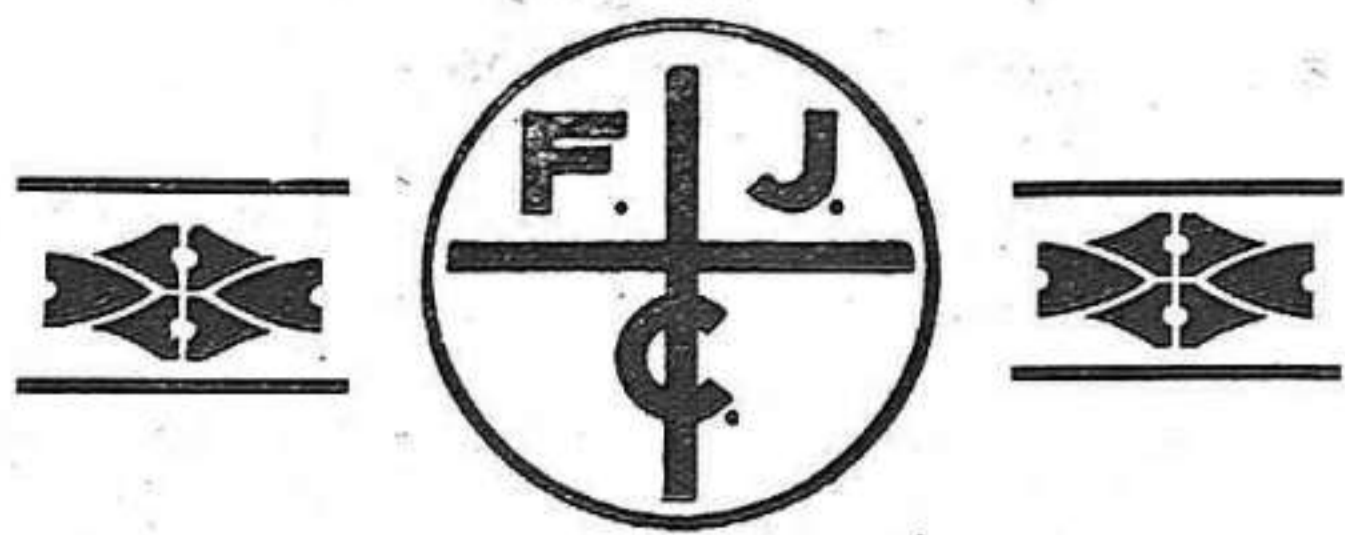
El que es fa públic per a general coneixement i fidel compliment.

Puigcerdà, 30 de Maig del 1936.
l'Alcalde, Ramon Cosp.

Darrera hora

DETENCIONS. — Ahir, dissabte, fóren detinguts al veï poble d'Urtg per individus del cos de carrabiners, tres subjectes que pel què sembla són els què cometeren el robatori a la duana, de que donem compte en aquest mateix número. Han estat recuperats també els 50 quilos d'accessoris de bicicleta que n'havien estat sustrets.

El cos de carrabiners ha prestat aquesta vegada un bon servei, pel qual el felicitem.

Escola laica i escola confessional

A Espanya manquen escoles i s'obliga a tancar escoles; hi ha manca de mestres i es prohibeix que mestres puguin ensenyar.. Compagineu això, si us hi veieu amb cor!

Si no es tractés d'una cosa tan sagrada com és l'instrucció i l'educació dels infants, seria qüestió de no encaparrar-s'hi gaire. Ara, però, esgarrija el pensar com pujaran molts infants sense religió, sense principis morals, sense cap frè per les passions que aviat sentiran bullir en el seu cor. Amb instrucció sola, no n'hi ha prou; cal també l'educació del cor perquè la formació de l'infant sigui completa. El veritable mestre així pensa.

L'escola laica es desenten dels principis religiosos i morals; això en teoria, perquè en molts casos és una conculcació d'aquests principis. L'escola sense Déu, de fet, és una escola contra Déu. Si el mestre té religió pot atenuar-ho; però si el mestre és sectari té el camp obert per a sembrar mala llavor.

Doncs si l'escola confessional on s'hi ensenyen aquests principis religiosos i morals, és obligada a tancar, com seran els homes de demà? Si quelcom hi ha que pugui servir de frè a la brivada de les passions; si quelcom hi ha que pugui evitar que l'home es converteixi en fera i que els po-

bles i nacions s'ensorrin, aquest quelcom és la Religió. Per això deia Victor Hugo, en el discurs que pronuncià en l'Assemblea Nacional de França el 15 de Gener del 1850: «Haurien d'ésser portats als tribunals aquells pares que envien els seus fills a les escoles en les portes de les quals està escrit: aquí no s'hi ensenya religió...» Això a un catòlic encara no se li ha acudit mai de dir-ho. Es Victor Hugo qui ho diu.

Fins aquí el que fa referència a la Religió. Pel que fa a la instrucció ¿per què tenen tanta por a la llibertat d'ensenyament? El volguer eliminar per la força l'ensenyament lliure, com si diguéssim a traïdoria, no és una confessió clara de que no es veuen amb cor de lluitar amb ell i vèncer-lo en el terreny de la cultura?

Lo raonable seria que l'Estat, per més estimular el bon ensenyament, subvencionés les escoles lliures i que establís per mitjà de premis una noble competència entre aquestes i les oficials. I amb això no pensem dir cap cosa de l'altre món, encara que a molts els ho sembli.

Llegiu, si us plau, el que deia Gerhard, un dels socialistes més solvents d'Holanda, en ple Parlament: «Partidari de l'escola laica, soc partidari de que l'escola laica la pagui l'Estat, però també que l'Estat pagui l'escola confessional. Si nosaltres, els socialistes—deia el socialista Gerhard—volem que l'Estat sufragui l'escola laica perquè l'escola laica respon a la nostra concepció de la vida, ¿amb quin dret podem impedir que els que estan enfront nostre, els clericals, demanin i exigeixin que l'Estat sufragui l'escola confessional que respon a la concepció religiosa que ells tenen de la vida? Per què? Perquè la nostra

concepció laica, sigui superior, sigui més perfecta que la concepció religiosa? Ah!; però aquestes no són coses que puguin imposar-se per la força de l'Estat; aquestes són coses que s'han d'imposar per la persuació». I diu el cap del socialisme holandès, que no és noble, que no és digne lluitar amb els clericals en desigualtat d'armes; el digne i el noble, diu, és lluitar amb armes iguals. Escola laica pagada per l'Estat; escola confessional pagada també per l'Estat. Que lluitin entre sí, no per l'imposició de l'Estat, i que prevalgui aquella l'ensenyança de la qual sigui més pedagògica, l'ensenyança de la qual sigui més cultural, sigui més europea i sigui més moderna... Això és honradesa política!; això és elevació cultural!; això és amor a la llibertat!

Nosaltres diríem al cap socialista holandès, Gerhard, que els catòlics espanyols, no pretenem ni molt menys exigim que l'Estat ens pagui l'ensenyança catòlica. Solament demanem que la deixi en pau, que no la persegueixi i que ja ens la pagarem nosaltres.

Quan l'Estat espanyol està pagant escoles mores al Protectorat del Marroc en les que s'hi ensenya la religió mahometana, no és una vergonya el tenir de demanar-li que no ens persegueixi l'escola religiosa on s'hi ensenya la doctrina de Crist?

ES VEN
Motor elèctric
1 H. P.

RAÓ: en aquesta impremta

PRODUCTOS SOJA-SANE

Purés - Farines - Xocolates - Cacao - Llet Soja líquida - Crema de Soja - Ou Soja
Café descafeinat - Vins de taula - Xampanyís - Conyac - Licors
Productes reconstituents i especials per a vegetarians, diabètics, etc.

**La Soja és la planta que
alimenta més que la carn**

Venda a la **CONFITERIA BONET** C. Major, 36
Telèfon, 47

A Manresa!

Catalans! Som fills de Ramon Llull, qui cuidà bastir la ciència universal i racionalitzar la religió, i som germans de Francesc Pujols, el creador genial de la Hiparxiologia. També som fills de Sinibald de Mas i d'Aribau, dos grans precursors de l'Esperanto, i germans de Pi i Margall i de Marcel·lí Domingo i de Carles Riba i de César A. Jordana, esperantistes reals i vivents i eminents, Eugeni d'Ors mateix, quan era català i gran català, digué manta paraula d'afecció a la llengua de Zamenhof I Rovira i Virgili, que no ha deixat mai d'ésser gran català, ha parlat més de quatre vegades a favor de la solució total i justa que per a la intercomprensió lingüística internacional, ofereix l'Esperanto, llengua segura igualment per a tothom, llengua fàcil, rica, sonora i clara.

Aquesta llengua humana internacional reunirà a Manresa, per la Pentecosta o Pasqua Granada d'enguany, els propugnadors catalans de l'Esperanto, que són, ensems, els fundadors i mantenidors dels Jocs Florals Internacionals, iniciats per Pujolà i Vallès el 1909. Aquesta festa de bellesa i de cultura ha arrelat tan profundament a l'ànima de tot el món esperantista, que els esperantistes catalans, com a iniciadors seus, som mirats amb devoció internacionalment, i les nostres dones són les reines indiscutibles de la bellesa i de la poesia esperantista universal. Enguany, prop de cent autors de tot el món han tramès a Catalunya obres en Esperanto, i s'han sotmès al veredict de catalans. La nostra internacionalitat d'avui refà la universalitat de Ramon Llull en el camp de les lluites espirituals i civilitzadores. I Manresa, la Capital de Bages, serà escenari de la gaia festa esperantista universal, i el Conseller de Cultura de la Generalitat honorarà la solemnitat literària de la llengua internacional, i sonarà a Catalunya i ressonarà arreu del món la veu d'amor universal i clam de pau internacional que representa la solemnitat esperantista dels Jocs Florals Internacionals.

La Federació Esperantista Catalana us crida a assistir a la manifestació del seu Congrés d'enguany a Manresa, que hi tindrà lloc els dies 31 de maig corrent i 1 i 2 de juny, perquè el nostre crit per la justícia i la dignitat lingüística aconseguixi més ressò, i tots els pobles que han estat i són víctimes d'opressió i humiliació lingüística, es veigin encoratjats a continuar lluitant per la redempció i la regeneració i la dignificació humana que significaria un triomf esperantista definitiu, que vol dir plena senyoria de cada llengua en el seu clima, i plena justícia i facilitat d'entendre's tothom de clima lingüístic diferent, a base d'una segona llengua comuna a tots els pobles, auxiliar neutral. Per una gran obra de justícia i d'amor universals, us convoquem a Man-

resa per la Pasqua Granada d'enguany, per la memòria d'Aribau i Ramon Llull, assistiu-hi!

NOTICIARI

DEFUNCIÓ.—A Cànoves del Vallès on residia, ha mort a l'edat de 78 anys, el nostre paisà en Joan Ester i Salvadó.

Al seus fills, particularment a Mossen Salvador, bon amic nostre, i de més familiars, fem present el nostre condol més sincer.

ASCENS.—El nostre paisà i amic Francesc Duran i Rossell, funcionari de la Generalitat, ha estat ascendit a oficial segon.

El felicitem coralment.

Es necessita un noi a la Confiteria BONET

ROBATORI.—En la nit del dissabte al diumenge de la setmana passada, entraren lladres a les oficines i magatzems de la Duana d'aquesta vila. No pogueren obrir la caixa de cabals, emportant-se'n del magatzem un sac contenint 50 quilos d'accessoris de bicicleta que formava part d'una aprensió recent feta pels carrabiners.

Els lladregots, per ara, no han pas estat detinguts.

VISITA. El diumenge passat visità la nostra vila un nombrós grup de carrilaires francesos, pertanyents a la companyia del «Midi», que havien celebrat un congrés a Perpinyà.

Foren rebuts oficialment a la Casa de la Vila i obsequiats després amb un vermut d'honor en el bar de l'Estany, mostrant-se dits visitants força satisfets de l'acollida de foren objecte. Ho celebrem.

DETENCIÓ.—Han estat detinguts per la Guàrdia Civil dos lladregots els quals se suposa són autors de diversos furts d'aviram. Particularment un dels detinguts té antecedents pèssims.

FUTBOL.—Avui, a les 3 i mitja de la tarda, el Puigcerdà F. C. jugarà un interessant partit contra la «Penya Gesòria» de Sant Feliu de Guixols.

Demà es traslladarà el Puigcerdà a Perpinyà per tenir un encontre amb un equip d'aquella localitat.

ES VEN: Casa de nova construcció, situada a ple sol, aigua corrent, espaioses galeries RAÓ: en aquesta impremta.

EL TEMPS.—No gaire bò: variacions de tota mena, pluges, vents, pedra a muntanya, temperatura freda. Per ara no sembla pas que haguem entrat a la primavera.

Després de tanta humitat i nuvolades, ens vindria com l'anell al dit una passada de solrejades que ens eixeribessin una mica.

FABRICA DE BEGUDES CARBONIQUES
GASEOSES - SIFONS

FRANCESC DAFIS

Elaboració de l'exquisida "Pinya Tropical"

DIPOSITARIA DE LA CERVESA "MORITZ"

FABRICA: Carrer de Florensa - DESPATX: Revolució, 27-Tel. 64
P U I G C E R D A

ESTAMPES PER A PRIMERA COMUNIO

en trobareu un bon assortit a preus limitats en l'Impremta d'aquest Periòdic

ESCOLES.—El nostre amic i diputat a Corts per aquesta circumscripció, senyor Estelrich, en els seus darrers viatges a Madrid s'ha interessat per la ràpida tramitació dels Expedients de construccions d'Escoles a Banyoles, Cadaqués, Franciach (Caldes de Malavella), Camós, Esponejà, Maia de Moncal, Navata, Palau de Santa Eugènia, Urtg, Cistella i Vidreres, per a les quals només manca el dipòsit dels Ajuntaments perquè puguin construir-se les Escoles.

També s'ha interessat per a que es trametin ràpidament els expedients de les Escoles de Santa Llogaia d'Algamma, Borrassà, Cabanelles, Riudellots de la Selva i Canet d'Adri (Bier).

HOTEL JARDI

Director propietari:
JOSEP GOMA

*Grans reformes. Cuina casera.
Habitacions amb aigua corrent,
frega i calenta*

Confort Comoditat
Pensió des de 9 ptes.
Plaça St. Josep Oriol, 1
Telèfon, 11.215

a 100 m. de la Rambla, en el centre de la ciutat BARCELONA

ELS NOSTRES ARTISTES A L'ESTRANGER.—Actualment s'està celebrant a Londres, en els locals del Club Espanyol, una exposició de quadros dels notables artistes, bons amics i paisans nostres, senyors Juli i Pere Borrell. La dita exposició és molt elogiada per tots els que la visiten.

Vist l'èxit d'aquesta exposició, els senyors Borrell en projecten per a dintre de poc una altra de més importància, la qual, tenint en compte l'interès que a Londres desperten totes les manifestacions artístiques espanyoles, s'espera que constituirà un veritable aconeteixement

PLANXES NOVES PER PLANXES VELLES.—Durant aquest mes la insuperable planxa elèctrica «MUSA» es vendrà a 15 ptes. al comptat i 16 a terminis a pagar en un mínim de sis mesos.

A tot comprador que entregui una planxa vella, sigui de la classe que sigui, en comprar la planxa elèctrica «MUSA» durant aquest mes se li abonarà 1'50 ptes.

Aproveu aquesta campanya! És una ocasió única per a adquirir una planxa com n'hi ha poques.

A les Oficines de la Companyia Energia Elèctrica de Catalunya, S. A., o qualsevol empleat de la mateixa us facilitarà aquesta compra excepcional.

A BOURG-MADAME

Pisos per llogar moblats, tot confort
Preus raonables
Adreçar-se a
Mme. Barrère — Bourg-Madame

UN BELL I UTIL OBSEQUI.—Ho és veritablement el mapa de les carreteres de Catalunya, editat en tela, present de la Casa Codorniu.

Hem d'agrair al nostre amic el confiter pastisser, senyor Bonet, l'ofrena que ens ha fet d'un exemplar d'aquesta encertada com útil propaganda.

BON SENYAL.—Se'ns diu que per a la propera temporada d'estiu ja gairebé no resten xalets ni estatges per llogar i encara cada jorn es reben noves demandes. Que ho sàpiguen els retardataris si no volen quedar-se amb les ganes d'estiuejar a Puigcerdà.

Es això, doncs, un senyal excel·lent de bona temporada.

RETORN.—Es troben ja de nou entre nosaltres, la senyora Vda. Borris amb les seves gentils filles.

Els donem la benvinguda.

LA FOSA DE LA NEU.—Durant aquesta quinzena les riberes de Cerdanya han crescut considerablement, sobretot el Carol, a causa de la fosa sobtada de la neu de les muntanyes, provocada per les pluges.

Degut a això s'ha acabat d'ensorrar el «desgraciat» pont de Ventajola, el qual es té sempre en complet abandonó. Bò fóra que ara es reconstruís com cal, a fi de no deixar ja mai més isolat de la Vila un barri que li pertany i que s'ha de procurar que no desdiguí ni de la Vila ni de Cerdanya

Des de Llivia

En el local de «Tots amics» representaren els aficionats a l'art de Talia «Terra Baixa», de Guimerà.

Felicitem als encertats intèrprets que tingueren ocasió de mostrar-nos el seu art, perquè en la interpretació de l'esmentada obra, obtingueren sorolloses ovacions com es mereixien. Certament que en «Terra Baixa» es donaren a conèixer ànimes de veritable artista.

—Es troba malalt de gravetat el propietari senyor Guillem Roca. Li desitgem un ràpid restabliment.

—Es diu que avui, dia 27, s'han rebut ja aprovades les bases de treball presentades al Delegat de Girona.

—Diumenge, dia 24, en el local dels Avantguardistes, tingué lloc la projecció de la última jornada de «El Conde de Montecristo», adaptació de la novel·la d'A. Dumas.

—La precipitació higromètrica durant el mes d'abril fou de 79'50 l. metre quadrat.

El Corresponsal

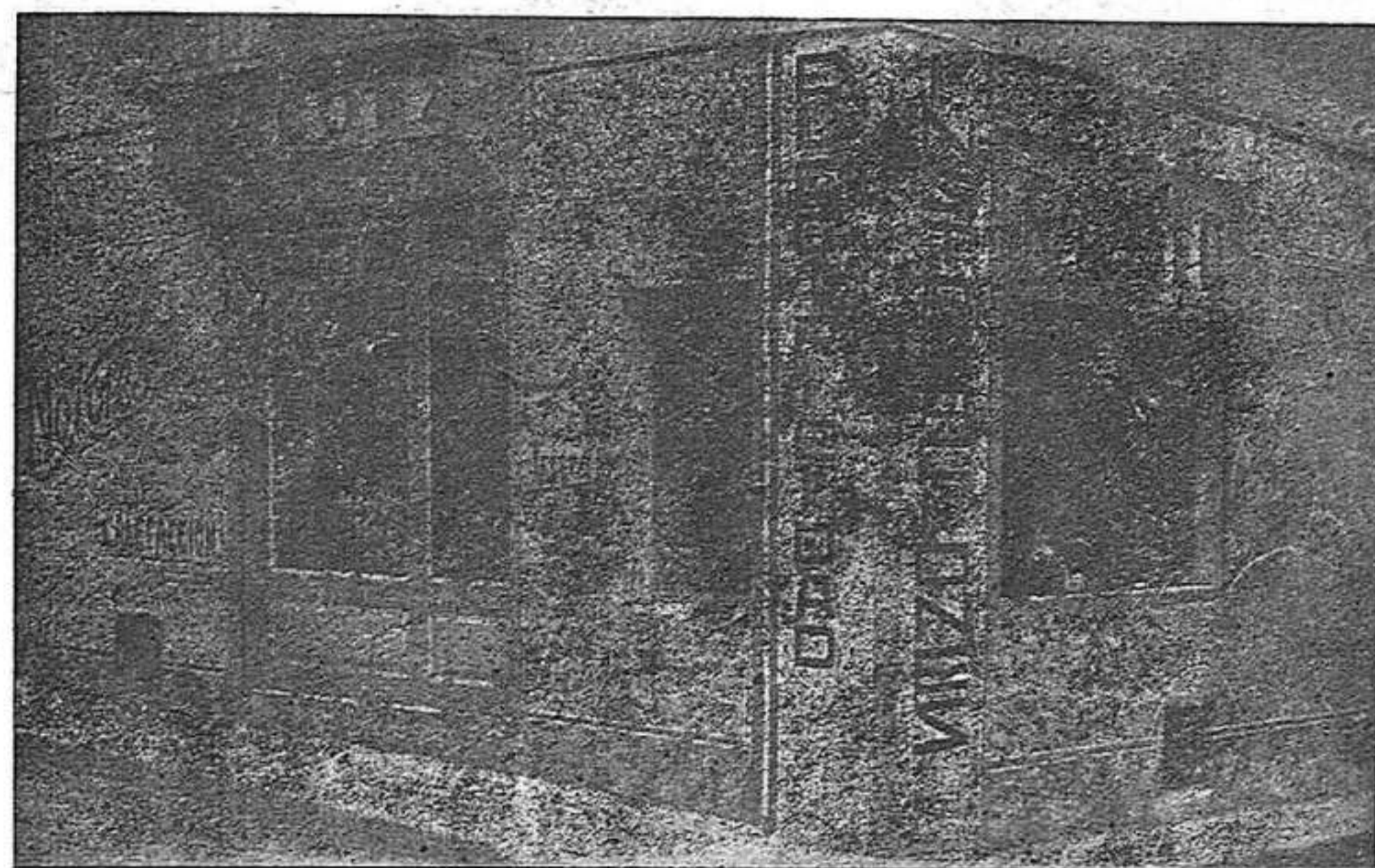
GRAF. CERETANIA - PUIGCERDA

Turistes: A l'estiu i a l'hivern, el GRAN HOTEL

TIXAIRE

us ofereix el màxim confort dintre d'un ambient luxós i ensems discret

ELECTRICITAT **J. CLOT** ESPANYA, 2

LLUM - FORÇA - CALEFACCIO - RADIO
Instal·lacions de tota mena - Reparacions

per a fer labors gastis sempre

KUKILLO

nom registrat - fabricació patentada

MADEIXES DE 50 GRAMS
COLORS RENTABLES

Especial per a brodar i confeccionar
a ganxet i punt de mitja, sueters
tapets, bosses, colls, borles, sarrells

Facil de treballar Caiguda inimitable

Feu fer els vostres impresos en català :: Encarregueu-los en aquesta Impremta

Anónima Alsina-Graells de Auto Transports

Societat General de Serveis Postals i Interurbans

A BARCELONA: Direcció i Oficines, Passeig de Gracia, núm. 18
Despatx de Bitllets, equipatges i encarrecs: Ronda Universitat, 4 - Telèfon 21163

Horari que regeix des del 19 d'Abril 1936, en les següents línies:

Seu d'Urgell - Calaf - Barcelona

Sortida Seu d'Urgell	12·15	4·00
> Organyà	12·45	4·30
> Oliana	13·30	5·15
> Pons	14·15	6·00
> Torà	14·50	7·00
> Calaf	15·15	7·15
Arribada Barcelona	17·45	10·15 f. c.

RETORN

Sortida Barcelona	14·30	7·30 f. c.
> Calaf	16·30	10·—
> Torà	16·50	10·25
> Pons	17·30	11·30
> Oliana	18·—	12·15
> Organyà	18·45	12·45
Arribada Seu d'Urgell	19·—	13·15

Barcelona - Puigcerda - Seu d'Urgell

Sortida Barcelona	8·— f.c.	14·— f.c.
> Puigcerdà	7·—	12·50
> Martinet	7·45	13·55
Arribada Seu Urgell	8·30	14·20
		18·00
		18·45
		19·45

RETORN

Sortida Seu d'Urgell	5·45	13·45	16·45
> Martinet	6·30	14·30	17·30
> Puigcerdà	7·15	15·15	18·15
Arribada Barcelona	12·— f.c.	20·30 f.c.	

Seu d'Urgell - Andorra - Encamp

Sortida Seu d'Urgell	9·—	11·15	14·45	20·—
> Andorra-Escaldes	9·45	12·—	15·30	20·45
Arribada Seu Urgell	10·—		17·—	

RETORN

Sortida d'Encamp		9·—	12·15
> Escaldes-Andorra	7·30	9·15	12·30
Arribada Seu Urgell	8·30	10·15	13·30
			16·15
			17·15

EL MILLOR MATERIAL PER A CONSTRUCCIONS

ROCALLA S.A. BARCELONA

TELEFON: 20768

RELA ESTUDIS 14 y CANUDA 2

Representant per aquesta Comarca: **JOAN PEIX - Revolució, 7 - Telèfon, 11-R PUIGCERDA**

AVINGUDA SCHIERBECK

Venda de Xalets

Pagament a terminis
i al comptat

Construccions a gust del
comprador o ja edificades

Raó:
MIQUEL PONS Procurador
Puigcerdà

CARBOLUX

SUBSTITUT DE L'ANTRACITA
ense fum
ense suja
ense cendres } **EL MES NET**

Superioritat en calories sobre els altres combustibles

Infinítament superior a tots els millors aglomerats

De molta duració, poc pes i, per tant, d'economia insuperable

Adresseu comandes a:

Manuel Arró Augé - Telèf. 35 - Puigcerdà

RECADER directe de Puigcerdà i sa Comarca a **BARCELONA**

P. GAVAÑACH

dies de sortida de PUIGCERDA: DIMARTS i DIVENDRES a la de la tarda

dies de sortida de BARCELONA: DIMECRES i DISSABTES a les 6 de la tarda

ENCARRECS:

PUIGCERDA
LLIBERTAT, 42 - Telèfon 108,

BARCELONA
RECH, 73 - Telèfon 15028
PETXINA, 6 - Telèfon 17622

SERVEI RÀPID - PREUS ECONÒMICS

JOAN ANGLADA VILARDEBO

ADVOCAT

Exercici en els partits
de Puigcerdà i Vic

Despatx. a Vic: **Riera, 31**

URBANITZACIO DEULOFEU

Espaiosos solars per a edificar, en venda, esplèndida situació, prop del Estany, sèquia i parc amb vistes sobre la Cerdanya Francesa i Espanyola, i altres situats prop del Camp de Golf.

Raó:
ESTEVE ARRO (Cal Aldran)
PUIGCERDA

MAGATZEM de MATERIALS
de CONSTRUCCIO

calc hidràulica
ciments
guix
rajoles, & &

Francesc Barnola
Rambla de Josep M.ª Martí
PUIGCERDA

Rajoleria electro-mecànica

Ricard Tuset

GRAN ASSORTIT
DE RAJOLS
DE TOTES MENES

Fabricació acurada
Preus mòdics

Font d'En Lleres
PUIGCERDA